

Vzácný nález mamuta v Ratnovciach

História / Piešťany / Spravodajstvo / Región 12. októbra 2021, 00:02 Autor: Juraj Sedlák (<https://www.piestanskydennik.sk/autor/jurajsedlak/>)

Kostrové pozostatky mamuta srstnatého z poslednej doby ľadovej nájdené na konci septembra v Ratnovciach môžu byť staré asi 22-tisíc rokov. Po odbornom vyčistení a zakonzervovaní budú vystavené v Balneologickom múzeu Imricha Wintera v Piešťanoch.

(<https://www.piestanskydennik.sk/wp-content/uploads/2021/10/mamut-2.jpg>)

V Ratnovciach našli na konci septembra kostrové pozostatky mamuta srstnatého z poslednej doby ľadovej, ktoré môžu byť staré asi 22-tisíc rokov. Po odbornom vyčistení a zakonzervovaní budú vystavené v piešťanskom balneologickom múzeu. Trojica nálezcov: (zľava) ornitológ Erich Kubica, bagrista Štefan a prírodovedec Tomáš Mlynský. (Autor: archív Ericha Kubicu, Tomáša Mlynského a BMIW)

„Som z toho nesmierne nadšený, samozrejme,“ priznáva sa Tomáš Mlynský, ktorý má na stole v depozite balneologického múzea rozbalenú prehistorickú stehennú kosť mamuta srstnatého a ďalšie časti z nedávneho nálezu ležia starostlivo zabalené a uložené na

podlahe. Pre paleontológa a kurátora prírodnej zbierky piešťanského múzea to nie je prvý vzácny objav. Aj tento z Ratnoviec bol podobne ako niekoľko minulých v okolí Piešťan výsledkom zhody šťastných náhod. V úvoze za kostolom sa robili terénne úpravy pre odvodňovanie a na mieste sa pohyboval bager.

„Mali sme predtuchu, že v tejto lokalite sa ešte čosi ukrýva. Intuícia nás doviedla na miesta, v okolí ktorých sa pred šiestimi rokmi našli podobné pozostatky mamuta,” priznáva ďalší z objaviteľov, piešťanský ornitológ a strážca prírody Erich Kubica. Slovo dalo slovo a bager pomohol úvoz trochu začistiť. „Všimli sme si fragmenty rebier, ktoré boli impulzom k ďalšiemu hľadaniu,” spomína Mlynský. Počas nasledujúcich dní sa na nich usmialo šťastie. Postupne našli kostrové pozostatky mamuta srstnatého – stehennú kosť, panvovú kosť, lopatku, mamutí kel a fragmenty lebky.

Tomáša Mlynského z Balneologického múzea Imricha Wintera v Piešťanoch čakajú dlhé mesiace odbornej preparácie nájdených artefaktov. Na stole depozitu leží stehenná kosť mamuta srstnatého.

Z kla sa dá vyčítať všetko o mamutovi

Pre paleontológov je okolie Piešťan doslova rajom. „Predpokladáme, že v týchto lokalitách sa kedysi nachádzali viaceré táboriská lovcov mamutov. V mieste nálezu pravdepodobne zhromažďovali kosti z ulovených a zjedených jedincov, aby ochránili osady od predátorov, hyen a vlkov,” objasňuje Mlynský.

Mamut srstnatý sa veľkosťou, tvarom a morfológiou tela dá prirovnať k slonovi indickému, sú aj evolučne príbuzní, ale keďže mamut bol adaptovaný na chladné tundry, mal malé uši, hustú srst a hrubú vrstvu podkožného tuku. „V dejepise nás učili, že lovci mamutov kopali veľké pasce, do ktorých tieto zvieratá padali. Ale dnes vieme, že mali k dispozícii iba drevo, kameň a kosti, v zamrznutej pôde by im vykopanie takej obrovskej jamy trvalo večnosť. Mali taktiku ako dnešné primitívnejšie kmene, ktoré zvieratá – ako hovorím deťom na prednáškach – ‚pichli a zdrhli‘. Zaujímal sa o mladé, zatúlané, choré a staré jedince, ktoré zranili a stopovali, až kým neskonali. Uloviť mamuta bolo pre nich dozaista veľký problém,” vysvetľuje piešťanský prírodovedec.

Väčšina mamutov vyhynula na konci poslednej ľadovej doby.

Nedávny nález v Ratnovciach je výnimočný, lebo je na malej ploche, pravdepodobne pochádza z jedného jedinca a dá sa z neho vyčítať množstvo vedecky významných informácií. „Je to doslova adrenalín a dlhé hodiny práce v teréne, aby sme každý fragment odborne ošetrili a zakonzervovali na prevoz, odfotografovali a detailne popísali. Kosti boli v zemi pomerne plytko, niektoré len v hĺbke jeden meter. Práce na tejto stehennej kosti nám na mieste nálezů trvali bezmála šesť hodín, jej konzervácia pred vystavením v múzeu potrvá

ďalšie mesiace a pravdepodobne hodiny nadčasov," priznáva s radosťou v očiach Mlynský. Pozostatky mamuta srstnatého datuje do poslednej doby ľadovej, čiže na približne 22-tisíc rokov.

Najväčšiu vedeckú hodnotu má pre paleontológa nájdený kel, z ktorého sa dá vyčítať množstvo informácií ako pohlavie a vek mamuta, kedy zomrel, ak to bola samica, koľko mala mladých a mnoho iných detailov. „Kly a zuby sú nesmierne hodnotné, lebo podobne ako ľudské zuby a ietokruhy stromov zaznamenávajú celý život. Nálezová situácia pri tomto objave bola výborná a budeme sa ju snažiť ukázať aj návštevníkom múzea, aby mali predstavu, čo sme v teréne videli my ako objavitelia," vysvetľuje Mlynský.

Objav prilákal aj lovcov pokladov

Čerstvý objav v Ratnovciach, ktorý sa objavitelia pokúšali aspoň na niekoľko dní utajiť, už stihol prilákať na miesto nálezu množstvo zvedavcov i samozvaných hľadačov pokladov. „Ľudí, ktorých podobné objavy priťahujú a prídu sa odfotiť, chápem. Ak ktosi príde s motyčkou a začne sa vrtať v zemi, to mi príde čudné. Tieto nálezy majú veľkú vedeckú hodnotu, ktorú dokážeme zúročiť pre množstvo informácií a ponúknuť ich následne návštevníkom balneologického múzea. Nedokážeme takéto miesta nálezov ochrániť, vieme len na odbornej úrovni zachrániť, čo sa nám šťastnou náhodou podarilo nájsť. Veľmi pekne by som chcel laickú verejnosť poprosiť, aby tieto vzácne artefakty z našej minulosti neodbornou činnosťou neničila," uzatvára Tomáš Mlynský, ktorý sa už teraz teší, ako bude zakonzervované kostrové pozostatky z doby ľadovej inštalovať pre múzejnú expozíciu. Stane sa tak najskôr budúce leto.

Mamut z Ratnoviec tak doplní bohaté nálezy týchto pradávnych majestátnych zvierat z okolia Piešťan, ktoré vypovedajú o histórii a osídľovaní nášho regiónu. Dovtedy pribudne v mieste nálezu aj informačná tabuľa, aby mali obyvatelia a návštevníci Ratnoviec všetky vedecké informácie, ktoré objav odhalil. Ešte donedávna totiž v tejto lokalite vznikali nelegálne čiernej skládky odpadov.